

**Kupujte
VOJNE BONDE!**
Najstarejši
slovenski dnevnik
v Ohio
Oglas v tem listu
so uspešni

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVIŠEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

CLEVELAND, OHIO, THURSDAY (ČETREK), SEPTEMBER 3, 1942.

**Kupujte
VOJNE BONDE!**

The Oldest
Slovene Daily
in Ohio
Best Advertising
Medium

ŠTEVILKA (NUMBER) 207

Steel & Wire družba
se uklonila odlokom
Vojnega del. odbora

Predsednik družbe sporoča
odboru, da sprejema druž-
ba te direktive samo zato,
ker je dežela v vojni.

Clifford F. Hood, predsednik
American Steel and Wire Co.,
prijateljuje United States Steel
družbo, je pismeno sporočil Voj-
nemu delavskemu odboru, da A-
merican Steel and Wire družba
sprejema direktive Vojnega de-
lavkega odbora, nanašajoče se
na vzdrževanje unijskega vla-
čja, Checkoffa in minimalne
povišanja meze za 5 in pol
na uro, katero zvišanje
je delavcem v korist že od
februarja 1942.

Na drugem je Hood v svo-
jem pismu Vojnemu delavskemu
odboru sporočil tudi slede-
če: "Naša družba bo sprejela te
direktive samo zato, ker je naša
dežela v vojni in ker je vaš od-
bor, katerega je ustanovil pred-
sednik Roosevelt, odredil, da
moramo storiti gotove stvari, ki
so potrebne v direktivah."

Zavezniški bombniki
boju proti Romme-
lu v Afriki

Posledica niso niti na enem
razruhu predre organizira-
nih zavezniskih obramb-
nih črt.

KAIRO, Egipt, 2. septembra.
Ameriška in ostala zavezniška
letala ter angleški topovi so
v tako silo obstreljevali
osrednja v zapadnem delu pu-
stine, da so angleški poveljniki
prijeli, da organizirana obram-
ba vedno na vseh mestih dr-
žavljani poveljniki Montgo-
mery je izjavil: "Sovražnik ni
na enem mestu predrl naših
organiziranih obrambnih črt."
Ameriški in angleški bombni-
ki so prestregli na Sredozem-
nem morju sovražnikov konvoj
ga bombardirali. Težki
bombniki so napadli tudi mesto
Makdi na Kreti, kjer so zade-
li pet sovražnikovih ladij.

Nov grob
Včeraj popoldne ob 5. uri je
v Cleveland State bol-
nišnici 70-letni rojak Joe Mielej,
ki je bil zadnjih 12 let. Zi-
noma je bil iz vasi Rageči-
v Mokrionogu, odkoder je
prišel v Ameriko pred 35 leti.
Njegov samski in tu zapuščila pol-
na Mike Terasa, bivačnega
pogreb. Truplo bo ležalo na
vzvozem v Sinovi pogrebne zavo-
dne. Bodi mu ohranjen blag spo-
min.

Himen
V delavski praznik, 7. sep-
tembra se bosta poročila v cer-
kvi sv. Marije Mary Pursic,
172 St. Poročil se je baš
v 12. uri. Poročilo sta: Agnes Pursic, 1189
St. in Charles Jager, že-
nec, 10624 Olivet Ave. — Če-
stano!

V vojaško službo
Dne 9. septembra se bo podal
v vojakom Frank Sustaršič,
171 St. Poročil se je baš
v 12. uri. Poročilo sta: Agnes Pursic, 1189
St. in Charles Jager, že-
nec, 10624 Olivet Ave. — Če-
stano!

VAŽNO OVESTILO NASIM LJUDEM!

V torek in sredo je bila v lo-
kalnem časopisju objavljena
vest, da Vernon Tomlinson, na-
čelnik naselniškega in držav-
ljanskega urada v Federal po-
slopu v Clevelandu naznanja,
da oni državljani, ki so se po-
motoma registrirali kot Nemci,
Italijani ali Japonci, lahko po-
pravijo svojo registracijo kot
"sovražni tuji", ako se zgledajo
v gori imenovanem uradu.

Ker je stvar velike važnosti,
smo se obrnili za podrobnejša
pojasnila na omenjeni urad, od-
koder smo dobili sledeči odgo-
vor: Mr. Vernon Tomlinson je
bolan in odsoten iz urada, v ka-
terem ga zastopa njegov asis-
tent, ki je izjavil, da nima nje-
gov urad nobenih tozadevnih in-
formacij in navodil. Isto je iz-
javila Tomlinsonova tajnica. O-
ba sta nam svetovala, naj ne
objavljamo v listu nobenih toza-
devnih objav, dokler njihov u-
rad ne dobi tozadevnih instruk-
cij.

Torej, vsi tisti, ki mislite, da
ste se pomotoma registrirali kot
pripadniki sovražnih držav, ne
ukrenite tozadevno za enkrat
ničesar, temveč počakajte, da
vas obvestimo, ko dobimo toza-
devna avtentična navodila!

Ne povzročajmo zopet nespo-
razumov in zmede, kakor ob pri-
likih registracije Primorcev!

Apel za drugo fronto

Slovanski odbor za severno
Ohio naznanja, da je 3.500 Cle-
velandčanov podpisalo in odpo-
slalo predsedniku Rooseveltu
kot vrhovnemu poveljniku vseh
ameriških oboroženih sil apel,
da bi se "brez odlašanja odprlo
v Evropi drugo fronto."

Tozadevno peticojo so podpi-
sali večinoma Amerikanci slo-
vanskega porekla, med njimi tu-
di Matthew Braidech, profesor
Case šole, Harold Lausche, brat
clevelandkega župana, in Vatro
J. Grill, pomožni policijski
pravdnik.

GOVERNER NE DOBI "TAJERJEV"

COLUMBUS, 1. septembra —
Governorju države Ohio je ne-
mogoče dobiti nove kavgokove
obode za svoj avtomobil. Lokal-
ni racijski odbor je zavrgel
prošnjo governorja Brickerja za
nakup enega novega tajerja.
Floyd Green, župan mesta Co-
lumbusa, pa je imel več sreče s
svojo prošnjo, ker njemu je bi-
lo dano dovoljenje za nakup no-
vega avta.

NAPADI NA ITALIJANE V ALBANIJI

ISTANBUL, 1. septembra. —
Poročila iz Tirane, glavnem me-
stu po Italiji zasedene Albanije,
naznanjajo, da je neki albanski
dijak tvegat atentat na italijan-
skega governorja, generala Mul-
lettija, proti kateremu je vrget
bomba, ko je slednji prihajal iz
svojega stanovanja. General ni
bil ranjen, toda dva njegova pri-
bočnika sta bila ubita. Napa-
dalca so na mestu ustrelili.

Seja kluba št. 49

Članstvo kluba št. 49 JSZ se
opozarja, da se vrši redna me-
sečna seja za september jutri
zvečer ob osmih v čitalnici S. D.
D., Waterloo Rd. Na dnevnem
redu je izvolitev novega tajni-
ka, ker je dosedanji tajnik na
minuli seji odstopil. Članstvo se
poziva, da se seje točno in pol-
noštevno udeleži.

Kdo pravi, da Mussolini ni Cezar?

Pretorijanci novodobnega Cezarja Mussolinija so požgali 48 slovenskih vasi, s čemer so dokazali nad vsak dvom svoje junaštvo, Mussolini pa svojo upravičenost do naslova Cezarja in rimskega imperatorja. (Slika nam je ual na razpolago Jugoslovanski informacijski center v New Yorku.)

ITALIJANSKA OBLAST V SLOVENIJI OBSODILA DR. FURLANA NA SMRT

Profesor dr. Furlan je bil obsojen za "zločin," ki je bil izvršen šele po njegovem odhodu iz dežele. — Izjava ministra Franca Snoja.

Dnevnik "New York Times" objavlja v svoji izdaji od srede, 2. septembra, sliko vseučiliškega profesorja g. dr. Borisa Furlana, o katerem poroča, da so ga italijanske oblasti v Sloveniji obsodile na smrt.

Odlok italijanskega sodišča in njegova objava v ljubljanskem "Jutru," je bil iztihanapljen iz Jugoslavije ter je prispel na naslov jugoslovanskega ministra g. Franca Snoja. Iz te obsodbe je razviden izreden slučaj dr. Furlana, ki je bil obsojen na smrt za "zločin," ki je bil izvršen v Jugoslaviji že po njegovega odhodu iz dežele.

Odhod dr. Furlana iz Jugosla- vije

Dr. Boris Furlan, bivši profesor prava in politične filozofije na ljubljanski univerzi ter sedanjí svetovalec jugoslovanske delegacije v Ameriki, je po-
vedal časnikarju od gori ome-
njenega lista, da je odšel iz Ju-
goslavije že davno pred izvršit-
vijo "zločina", za katerega je
bil obsojen na smrt.

"Iz Jugoslavije sem pobegnil
dne 24. marca, 1941, v trenut-
ku, ko je Jugoslavija kapitulirala
pred Hitlerjem, toda pred in-
bi ranjen, toda dva njegova pri-
bočnika sta bila ubita. Napa-
dalca so na mestu ustrelili.

Ustanovitev "osvobodilne fronte"

"Takoj po okupaciji Jugoslavi-
je se je pričela gerilska vojna
in ljudstvo je ustanovilo "osvo-
bodilno fronto," potom katere

ADAMICEVE KNJIGE

Naši javnosti naznanjamo,
da smo prejeli več izvodov naj-
novejše knjige našega ameriš-
kega pisatelja Louisa Adamiča
"What's Your Name" ter to
knjigo lahko sedaj kupite v na-
šem uradu. Knjige, ki so oprem-
ljene s pisateljevim lastnoroč-
nim podpisom, so po \$2.50 iz-
vod. Našim ljudem priporočamo,
da si jih nemudoma naba-
vijo, ker jih imamo na rokah sa-
mo omejeno število.

Nezaslišane kitajske zmage; Kanton pred padcem

Gen. Čiangkajšek zagotavlja
Churchill, da Kitajska
ne bo odložila orožja, do-
kler ne bo izgnan zadnji
Japonec iz dežele.

LONDON, 2. septembra. —
Poročila iz Čunkinga naznanja-
jo, da so kitajske čete, ki prodi-
rajo iz Kvantung province, od-
daljene samo še šestnajst milj
od velikega in važnega kitajske-
ga mesta Kantona.

Mesto Kinwha, kjer je velika
letalska baza, s katere je mogo-
če ameriškim bombnikom bom-
bardirati Japonsko, bo vsak hip
padlo v oblast Kitajcev, ki pro-
dirajo proti mestu od treh stra-
ni. Čiangkajšek, kitajski genera-
lus, je obljubil Winstonu
Churchill, da se bo Kitajska
borila, dokler ne bo izgnan zad-
nji Japonec iz dežele.

Čiangkajšek je poslal premi-
erju Churchill, brzojavno po-
zdravko ob tretji obletnici vojne
v Evropi. V svoji brzojavki je
kitajski poveljnik sporočil an-
gleškemu premierju: "Zagotav-
ljamo Vam, da se Kitajska, ka-
kor Velika Britanija, ne bo u-
strašila nobenih nadaljnih žrtev
in se ne bo nehala bojevati, do-
kler ne bo izgnan zadnji Japo-
nec iz dežele."

STALINGRADU SE BLIŽA ZDAJ ODLOČILNA IN USODNA URA

Nemci so vrgli v napad na Stalingrad nove
ogromne rezerve tankov,
moštva in letal.

PRI RŽEVU RUSI POČASI, TODA VZTRAJNO NAPREDUJEJO

MOSKVA, četrtek, 3. septem-
bra. — Sovjetski komunike, ki
priznava nov vdor Nemcev v
majačaje se ruske obrambne čr-
te, naznanja, da mečejo Nemci
vedno nove rezerve tankov, le-
tal in vojaštva v napade na Sta-
lingrad.

Nove nemške rezerve v napadu
Rusi poročajo, da hite proti
Stalingradu nove rumunske in
madžarske rezerve, da jih vrže-
jo nacijski poveljniki v napad.
Polnočni ruski komunike nazna-
nja, da so se sovjetske čete "u-
maknile na nove pozicije," ko so
se poprej srdito branile proti
napadu 150 nemških tankov in
rojem nemških bombnikov.

Rusko prodiranje na zapadu
Na zapadu pa Rusi pridobiva-
jo na ozemlju ter so kljub sr-
ditemu odporu Nemcev zopet
zavzeli dvoje obljubljenih krajev.
Položaj pred Stalingradom pa
postaja z vsako uro bolj kriti-
čen.

Na neki reki v bližini Mozdo-
ka so Rusi pogreznili osem pon-
tonov, natrpanih z nemskim vo-
jaštvom.

Boji okoli Voroneža

V okolici Voroneža so zopet
vzplamteli novi boji, v katerih
je ruska artilerija odbila neki
nemški napad ter uničila večje
število nemških topov, 68 tru-
kov z municijo in eno nemško
pehotno stotnijo.

Na centralni fronti okoli Rže-
va Rusi počasi, toda vztrajno
napredujejo.

Književni kritik "Pressa" ocenjuje najnovejše delo pisatelja Louisa Adamiča

Richard McLaughlin, književ-
ni kritik, je napisal v "Pressu"
o novi Adamičevi knjigi "What's
Your Name", sledečo oceno:
"Imena so čudne stvari. Brez
pomena, ako jih izgovarjate kar-
tja v en dan, toda zelo važna in
pomembna, če je to vaše ime ali
ime vašega prijatelja.
Louis Adamič, ki je imel že
sam sitnosti s svojim imenom,
vrta v svoji knjigi v probleme
Amerikancev, ki imajo "tuja"
imena. Knjiga se imenuje
"What's Your Name" (založila
tvdka Harper; cena \$2.50).

Laskavo priznanje Adamiču
Vedno je človeku v veselje,
čitati knjigo, ki jo je napisal Mr.
Adamič, ki je dobro znan in
priljubljen v Clevelandu. On je
v svojih delih topel, razumljiv
in iskren ter ima tudi kaj pove-
dati.

Razprava o starem problemu
Njegova nova knjiga razpravlja
o nekelem starem problemu.
Kaj naj store ljudje s tujimi,
neizgovorljivimi, včasih sovraž-
no zvonečimi, grdimi imeni, ko
pridejo v Ameriko, kjer hočejo
pričeti novo življenje? (Nato
kritik našteva tuja, čudna se
glaseča imena).

Well, ti ljudje so morda še
vedno preveč Evropeci, da bi mo-
gli doumeti probleme imen. To-
da oni imajo več v Ameriki ro-
jenih otrok. Ti otroci hodijo v
šolo, kjer se drugi norčujejo iz
njihovih "hunky" imen, in če-
sto ne morejo vprav zaradi svo-
jih imen dobiti poštenega dela.

Kočljiva vprašanja
Ali naj izpreme svoje ime-
na v Williamse, Jonese ali Cas-
perje, česar posledica bo, da bo-
do razočarali svoje starše ter se

tudi sami počutili kot nekaki
pavlihe?
To so problemi, o katerih raz-
pravlja Mr. Adamič. Nato nava-
ja slučaj, ko je izprememba i-
mena ugodno rešila problem in
slučaje, ko je izprememba sko-
ro upropastila življenja, kakor
v slučaju Kobotchnika, ki je po-
stal Cabot, in njegovega psa
Nurmija, ki je postal Buster.
Pes je živčno popojnoma oslabil.

Času primerna knjiga
Avtor imenuje v svoji knjigi
često Cleveland ter navaja imeni
župana Lauscheta in industrij-
ca Slucheka kot primer mož s
"tujimi" imeni, ki so s trdim
delom in častnim življenjem
stekli spoštovanje svojim ime-
nom.

Danes se bore za domovino
pod ameriško zastavo možje
vseh narodnosti in vseh imen
zato je Mr. Adamičeva knjiga
posebno času primerna in želeli
je, da bi dovedla do razumeva-
nja teh "tujcev", ki so prav ta-
ko izborni Amerikanci kakor
Williamsi, Jonesi ali Casperji."

Novorojenka

Pri družini zobozdravnika in
Mrs. Vincent Opaškar, 11810
Silmor Ave. so se zglasile vile
rojnice, ki so pustile v spomin
zalo hčerke, ki je ob rojstvu
tehtala sedem funtov in šest
unc. Mati in dete se nahajata v
Polyclinic bolnišnici. Cestitamo!

Nadaljni darovi za C. U.

Ker se nista mogla udeležiti
zadnjega piknika Cankarjeve u-
stanove, sta darovala v tiskovni
sklad John Ušeničnik \$2. in Joe
Babnik \$1.00, katerima se od-
bor iskreno zahvaljuje.

Prihod kanadske oklopne formacije v
Anglijo
LONDON, 2. septembra. — V
neko angleško pristanišče je
srečno priplul preko oceana
konvoj, ki je pripeljal v Evropo
zopet eno kanadsko oklopno
formacijo.

V tem konvoju je bil tudi
kompletan francosko - kanad-
ski bolniški štab in prvi odred

VLADO KLEMENČIČ:

NOČNI POSVET

Pomladanska mesečna noč. Nealeč od izliva Krapinje v vodo stoji ob vodi zapuščen. Nič se ne gane nikjer, le šumi pod starim kolesom. A čuj! V bližini se oglašajo stopinje. Črne sence se plazijo po mesečini. Od vseh strani se bližajo človeške podobe. Trhla vrata zastokajo v tleh, ko stopi prvi v mlin. Za njim stopijo še ostali.

Kdo so ti ljudje? Kmeti ki uganjajo, ki so se zbrali na polju. Na mlinski kamen sredi mlina sede širokopleč mož, od črnega lica in živih, razumnih oči — Matija Gubec, hrvaški kmet iz Stubice. Okrog njega porazmeste ostali: Ilija Gregorič, po rodu Slovenec iz Ribnice blizu Metlike, potem Anđelko Pasanec, Jurij Mogaič, Matija Gušetič, Ivan Syrač, Matija Bistrič, Ivan Turkovič; saj kmetje in podložniki graščakov. Ferenc Tahija. Pol glasno govore med seboj le Matija Gubec molči. Končno se zgane, v tistem, ki je najbližje vranu, naj jih prisloni in spregovori:

"Prijetelji! Ob uri ko vse potone in spi, smo se zbrali na samotnem kraju. Bridko nam da se morajo pošteno ljudje kajti ponoči. A kaj hočemo? Črna moramo biti previdni, da nas kdo od Tahijevih ne izda. Tudi to, kar bomo govorili, naj ostane tajno, dokler pride čas. Vsi veste, kaj nas boli. Dolgo smo potrpežljivo čakali, da zmaga stara pravda. Pritoževali smo se v Zagrebu, v Gradcu in na Dunju. Zupnik Babič nam je priporočil, na vse strani. Zato Mera krivde se je napolnila. Stari nasilnik Tahija nam je zito, ugrablja živino, po domove. Njegov bič šviga po naših hrbtih, njegove ječe polne kmetijskih trpinov. Več nas je zaporedoma tolkla to kovčga, zima in lakota, a neusmiljeni krvnik, se nam je in nas stiska vedno huje. Tako ne moremo več živeti. Zbogili se bomo in šli v boj za staro pravdo!"

"Iz srca nam govoriš," potrpežljivo navzoči. "V boj za staro pravdo!" odmeva po starem pravdu.

Gubec pa nadaljuje: "Gledite po vaseh in nagovarjajte ljudi, naj se pripravijo! Naj ne bo treba veliko bežati. Kmetu trpinu se od gneva same stiskajo pesti in ko jih čaka, da ga pokličemo."

"A kje dobimo dovolj orožja?" vprašuje Gregorič. "S same sekirami, kosami in cepci. Bomo kos dobro oboroženi. Res je," odvrne Gubec, "dovolj orožja je pol uspeha. Na polju mislija tudi gospa Urša Henigova, velika nasprotnica našega. Obljubila nam je svojo pomoč, če preženemo Tahijev Podsedca, ki ji ga je po pravici vzel. Poslala nam je 300 kmetnikov, da si kupimo svinjarskega smodnika. Tudi Stefan Gregorijanec, graščak v Mokricah, nam je obljubil podporo."

"Ne zaupam ne Gregorijancu, ne Henigovici!" pravi Ivan Turkovič. "Zdaj nas gospa podvaja proti Tahiju, ko pa bo v gradu, morda ne bo nič boljše od Tahija. Gospoda je gospo-

"Naj bo, kar bo," se vmeša Matija Gušetič. "Zdaj potrebujemo prijateljev in denarjev, naj se od kodkoli."

"Tako mislim tudi jaz," po- nam Gubec. "Dobrodošla mora biti vsaka podpora. Prijatelji, pripravljajmo se zelo. Ne prenačimo se. Čuli smo, da so kmetje napadli graščakov v Stubici, v Brdovcu in v Zagrebu pri Slov. Bistrici. Na ravnanje tako, kakor oni v Brdovcu, ki so se napili vina

iz grajske kleti razsajali in nazadnje na grmadi sežgali dve stari ženski, ki sta zdravili Tahija, češ, da sta čarovnici. To početje je lahkomišno in nam ne koristi nič. Rajši napravimo natančen načrt, izberimo poveljnike! Nocoj postavimo svoje zahteve. Vsi veste, da brez davkov ne gre, toda pobirali jih bomo sami. Prav tako bomo odpravili carino in mitnino, da bomo lahko kmetijske pridelke izvažali v Trst in na Reko. Skrbeti pa bomo morali tudi za obrambo proti Turkom. Kadar prihruje Turki, se jih graščak in meščan ohranita za svojim trdnim obzidjem, le kmet nima pred njimi pravega zavetja. Zato bomo ustanovili stalno vojsko in kmetstvo vlado v Zagrebu."

"In ti boš naš kmetijski kralj," zakličejo nekateri.

Toda Gubec jih resno zavrne: "Ne govorimo o tem. Če hočete, bom vaš voditelj. Vojaški poveljnik pa naj bo Ilija Gregorič. Ali ni dovolj izkušen? Saj zna sukati orožje kot malokdo. Tudi prebrisan je, saj je dvakrat ušel Turkom iz sužnjosti. Ne pravimo mu zastoj Prebeg."

Se mnogocesa se domisli Matija Gubec in svetuje to in ono. Tudi drugi govorijo in vsak pove svoje misli, kako bi se dalo vse izpeljati. Nekateri silijo, da bi z umorom začeli še pred zimo, vendar to ne obvelja, ker je treba še mnogo časa, da se vsi pripravijo.

Pozna je že noč, ko se začne razhajati. Tudi mesec se skriva za goro. Kmalu ovije tema zapuščen mlina.

Proti koncu januarja 1573 so se začele zbirati kmetijske trupe. Uporniki niso bili najbolje oboroženi. Vsak je vzel, kar se je zdelo najprimernejše, pa bodisi sekuro, ali koso cepce ali težko gorjacho, le nekateri so imeli puške in sablje. Vseh upornikov je bilo okrog 16.000. Voj-skovodja Ilija Gregorič je napravil načrt in razdelil vojsko na tri dele: prvi četni je načeloval sam, drugi Nikolaj Krupinič, tretji, največji pa Matija Gubec.

Ze v začetku je zadelo kmete bridkorazočaranje. Stefan Gregorijanec, graščak v Mokricah, ki je sprva upornikom obljubljal celo pomoč, se je zbal, da bi kmetje ne napadli njegovega gradu in naglo poslal pismo uskoškemu poveljniku Jošku Turnu, naj mu pošlje pomoč. Res je že 5. februarja prispel Turn s 500 Uskoki in udaril je na Kupiničevo četo pri Krškem. V tem boju je bilo ubitih 300 kmetov.

Vojkovodja Gregorič je bil s svojo četo v Sevnici, ko je zvedel žalostno vest o porazih. Da

STAFF UNIT

Insights for the unit of the U. S. Citizens Defense Corps, known as the Staff Unit, recently has been authorized in administrative order issued by James M. Landis, Director of the Office of Civilian Defense. The insignia consists of a blue five-pointed star, centered above the letters "CDC" in red in a white equilateral triangle on a circular field of blue.

The U. S. Citizens Defense Corps is the official designation of the Protective Services in the program of the U. S. Office of Civilian Defense. Members in the Staff Unit include those designated to assist the Commander of the Defense Corps.

Membership in the U. S. Citizens Defense Corps shall be by appointment of local authorities in accordance with regulations prescribed by the Director of the Office of Civilian Defense.

Navigatorja

Na sliki vidimo dvoje letalskih kadetov v velikem ameriškem bombniku, ki izračunavata položaj in smer letala.

Nova podmornica

Na sliki je najnovejša ameriška podmornica USS Harder, ki so jo splovili v Crotone, Conn.

Junak z Malte

Podmaršal zračne sile Hugh Pughe Lloyd, poveljnik sredozemske zračne sile na Malti, ki je nedavno prispel v Zedinjene države.

bi ljudem ne upadel pogum, jim je to novico prikril. Nato je šel s svojo četo čez Pilštajn, mimo Podsrede proti Kunšperku, da bi se združil s četo Matija Gubca na Stubičnem polju. A že pri sv. Petru pod sv. gorami jih je napadel celjski poveljnik Jurij Schratzenbach s svojimi plemiči in jih popolnoma razbil in razpršil.

Medtem je zbiral Matija Gubec svoje trupe na Stubičnem polju. Ta vojska je štela okrog 10.000 mož. 9. februarja se je začel krvavi ples. Zagrebški ban Jurij Drašković je poslal nad kmete poveljnika Alapiča ki je imel 5000 konjenikov in pešcev. Ko se je bližala banska vojska, je razporedil Gubec kmete po strminah, ki obkrožajo dolino. In iz zasede pobil mnogo vojakov. Toda izkušen poveljnik Alapič je razvrstil svoje čete tako, da so upornike obkolili od vseh strani. Stiri ure je trajal boj.

Kmetje so se hrabro branili. Vendar dobro oboroženim nasprotnikom niso bili kos. 5000 upornikov je obležalo na bojišču, mnogo jih je bilo ujetih, le redki so pobegnili v gore in gozdove. Od poveljnikov je padel Jurij Mogaič, Gubca in Pasaneca pa so ujeli in odvedli v Zagreb.

Bundovec

Na sliki je nemški bundovec Hans Diebel, "firar" nemško-ameriškega bunda v Los Angelesu. Slika je bila posneta, ko je baš vstopal v policijski voz, s katerim so ga prepeljali v ječo.

Četniki razpršili bolgarske edinice

London, 18. avgusta (UP) — Po vesteh, ki so prišle danes v London, je zadala vojska generala Mihajloviča, v bojih v Bosanski Krajini občutne izgube Nemcem, ustašem, posebno pa bolgarskim četam, ki so bile poginane v beg.

Boji se nadaljujejo. Po zavzetju mest Prozor in Gornji Vakuf prodirajo zdaj četniki v severni smeri po dolini reke Vrbas proti železniški progi Jajce-Travnik, 160 milj zapadno od Beograda. Glasom poročila četniškega poveljstva so jugoslovanske napadalne čete ubile 100 ustašev in porušile železniško postajo. Nek drugi oddelek je pretrgal železnico med Jajcem in Dolnjim Vakufom in baje tudi progo Travnik-Dolnji Vakuf.

"WHAT'S YOUR NAME?"

je naslov

novi knjigi

ki jo je spisal v angleščini slovenski pisatelj
LOUIS ADAMIČ

Cena knjigi je \$2.50 in nabavite si jo
lahko v našem uradu.

Točna postrežba

Trgovcem, obrtnikom in posameznikom bodo zastopniki "Enakopravnosti" točno in zadovoljivo postregli, najsibo pri oglaševanju ali poročevanju novic, ako jih pozovete, da se pri vas zgledajo.

Za st. clairsko okrožje je zastopnik:

Mr. John Renko, 1016 E. 76 St.

Za collinwoodsko in euclidsko okolico:

Mr. John Steblaj, 1145 E. 169 St.,
IVanhoe 4680

Za newburško in zapadno okolico:

Mr. John Peterka, 1121 E. 68 St.,
ENDicott 0653

SAMOSTOJNO DRUŠTVO
LOŽKA DOLINA

Uradniki za leto 1941 so sledeči: predsednik Frank Baraga, 7702 Lockyear Ave.; podpredsednik Jernej Krasovec; tajnik Frank Bavec, 1097 East 66 St. Henderson 9183; blagajnik in zapisnikar John Leskovec, 13716 Darley Ave.; nadzorniki John Lokar John Sterle in Charles Koman.

Seje se vršijo vsako tretjo sredo v mesecu v S. N. Domu, št. 4 staro poslopje. Društvo sprejme nove člane od 16 leta do 45 leta s prosto pristopnino ter zdravniško preiskavo.

Društvo plača \$200.00 smrtnine in \$7.00 na teden bolniške podpore za \$1 mesečine. Za sprejem, ali pregled novih članov so vsi slovenski zdravniki. Za nadaljne informacije se obrnite na društvene odbornike.

A. MALNAR
Cement Work
1001 E. 74 St.
ENDicott 4371

TWILIGHT BALLROOM
se odda v najem za
PLESE in VESELICE
Se nekaj dobrih dnevo za oddajo
na razpolago
POKLICITE
TINO MODIC
6025 ST. CLAIR AVE.
ENDicott 9691

Vi delate boljše okrepčani

Majhna minuta je dovolj za velik odpoitek, s steklenico ledeno mrzle Coca-Coli. V tem spreminjačem se času, je Coca-Cola v steklenicah ena izmed stvari, ki ostanejo vedno enake. Vi se lahko zanesete na Coca-Cola za okrepčilo. Je prava stvar!

CLEVELAND COCA-COLA BOTTLING CO.
Prospect 0333

Zgornja slika kaže Kusar's Trio, pevke Oražem-Gregory, in Jančar-Gerl kateri so igrali in peli za nove slovenske plošče, katere smo ravnokar dobili v zalogo.

10-Inch — 79 centov

400—"Moja baba je pijana," polka: Kusar's Trio and Vocal Duet
"Ko pridem skozi log," valček: Kusar's Trio and Vocal Duet
401—"Nova domovina," valček: Kusar's Trio, za ples.
"Na zdravje," polka: Kusar's Trio, za ples.

Tukaj sta tudi drugi dve novi plošči

10-Inch — 79 centov

402—"Veseli fantje," polka: Kusar's Trio
"V zelenem gozdu," valček: Kusar's Trio
403—"Pa na križ pri en' his," Kusar's Trio and Vocal Duet
"Roza valček": Kusar's Trio and Vocal Duet

V zalogi imamo tudi vse druge plošče.

Mi smo zastopniki in imamo veliko zalogo plošč
Columbia, Okeh, Decca, Continental in Zonart.
Se priporočamo.

Mandel Hardware Co.

15704 Waterloo Rd.

CLEVELAND, OHIO

BIG CHIEF WAHOO by SAUNDERS and WOGGON

SODNIKOVI

JOS. STRITAR

XV.

Kakor se polasti nesrečnega na smrt obsojenega človeka, ko je sodba potrjena, neko brezčutje, da se več ne boji in ne upa, tako je Sodnik mirno čakal dneva, ko se mu razruši nekaj tako veličastno in trdno poslopje njegovega blagostanja. Vendar ta dan ni prišel tako hitro, kakor se je nadejal on in njegovi znanci. Ljubezen do njegove hčere, ali usmiljenje do nesrečnega moža in njegove družine ali pa oboje skupaj, ni dalo Brezarju miru. Dasi je bil Sodnik tako prevzetno in osorno zavrnil njegovo blago ponudbo, je Anton vendar ukrepal in ugibal, kako bi bilo pomagati možu brez njegovega privolenja, proti njegovi volji. In res je, nekaj z obeti in dobro besedo, nekaj pa tudi z gotovim denarjem, dosegel vsaj toliko, da je stvar nekako obvisela.

Tiho in žalostno je bilo sedaj vse pri Sodnikovi; nihče se skoraj ni upal na glas govoriti, kakor da bi imeli mrljica v hiši. Brez hlapca in dekle so bili, družina je delala sama, kolikor je kdo mogel. Sodnik sam in Valentin sta opravljala potrebna hlapčevska dela. Posebno žalostno je bilo videti Andrejčka in Zalko; uboga otroka, prej tako živa in vesela, sta se plazila zdaj vsa pobita in poparjena po hiši, po dvorišču in po vrtu. Videla in čutila sta, da je zdaj vse izpremenjeno, a vedela nista, kako in zakaj. Andrej je svojega mlajšega sinka posebno rad imel; prej si ga je večkrat sede posadil na kolena ter se malo poigraval z njim; zdaj ga ni pogledal, še prav neprijazen je bil z njim, tako da je mater bolelo, ali rekla mu vendar ni ničesar. Zato se ga je Andrejček tudi ogibal. Vendar skrb mu ni dala pokoja. Ker mu ni hotela mati ničesar povedati, ojunaci se neki dan ter gre naravnost k očetu, naj že bo kar hoče. Andrej je ravno nekaj pri kolih popravljal, ko stopi deček predenj ter ga nagovori:

"Mati pravijo, da nič ne vedo; jaz pa vem, da vedo, samo povedati mi nečejo; zato vprašam vas, oče: Zakaj je zdaj vse tako čudno pri nas? Zakaj ste vi tako žalostni, oče?"

"Kaj to tebe skrbi?" zavrne ga oče osorno.

Ali deček se ne da oplašiti; pogumno vpraša dalje:

"Ali je res, oče, kakor mi je

dejal sosedov Francek, da nam bo vse prodano? Jelite, da ni res?"

Na te besede zavijti Sodnik ves razkačen kladivo, ki ga je imel v roki, nad svojim sinom, rekoč:

"Poberi se mi izpred oči, spak, če ne —!"

Tako srditega Andrejčka še nikdar ni videl svojega očeta; prestrašen odskoči nekoliko v stran, da bi ga ne zadela srdita očetova roka; potem obstoji, nič ne reče, a tako žalostno, tako milo pogleda svojega očeta, da se temu srce stopi. Urno skoči k njemu, privzdigne ga od tal, stisne ga na prsi, poljubi mu čelo, potem ga izpusti na tla in naglo odide. Vse to se je tako hitro vršilo, da se je deček komaj prav zavedel, kaj se godi z njim, a to je pa izprevidel, da je oče nesrečen, jako nesrečen!

Neko popoldne proti večeru je bil Andrej sam na vrtu; na klopi pod drevesom je sedel in premišljal svoj žalostni stan. Čudno se je pač njemu samemu zdelo, kako je to, da stvar še tako dolgo visi; zdaj še le mu je stopilo jasno pred oči vprašanje kakor nikdar poprej: Kaj bo z ženo in otroci? Nase ni mislil. Hudo mu je bilo pri srcu; zdaj je bil pripravljen storiti vse, kar bi mu bil kdo svetloval, da bi odvrnil skrajno nesrečo od svoje družine; že se je bil skoraj sprijaznil z mislijo, da bi stopil pred zaničevanega Brezarja ter ga prosil: Pomagaj, ako moreš! V tem trenutku je naravna ljubezen do družine premagovala prirojeno mu prevzetnost in trdovratnost — v tem trenutku; a kdo bi bil porok, da se mož, ko vstane in nastopi svojo trnjevo pot, ne premisli in ne pade zopet nazaj v svojo staro trdnost in svojeglavnost.

Te težavne poti mu ni bilo treba. Ko je tako zamišljen sedel, približa se mu nekdo kakor tat s tihi koraki. Bil je Nosan. Ko ga Sodnik nejevoljno pogleda, zapazi, da je človek nekako izpremenjen. Zadnje dni je hodil silno zanemarjen, kakor človek, ki se mu slabo godi; zdaj je imel vso novo obleko in zadovoljnost mu je sijala z obraza.

"Kaj iščeš tod?" odgovori ga Sodnik precej osorno.

"Nič ne iščem," odgovori mu Nosan z nekako zamolklim glasom, kakor da bi ne imel prav

dobro vesti. "Nekaj bi rad govoril s tabo, tebi na korist, ako boš pameten; ali tukaj ne gre; vstani, pojdiva v tvojo sobo; stvar ni, da bi jo vsak slišal."

"Kar je poštenega, lahko vsak človek sliši."

"Pameten bodi, Andrej, drugače ne morem govoriti s teboj."

"Jaz pa pravim, povej mi tukaj, kar imaš; če nočeš, pa pojdi, odkod si prišel; jaz te nisem klical."

Ko je Nosan videl, da moža ni premakniti z mesta začne ogledavati kraj, ali ni nobenega človeka blizu. Ko se je prepričal, da sta sama, se obrne k Sodniku, rekoč:

"Vidiš, da nisem napačen človek, Sodnik? Dobro se mi godi, kar lahko vidiš, vendar nisem pozabil svojih starih prijateljev; če imam jaz, naj imajo tudi drugi; posebno pa ti, četudi si včasih ravnal z mano malo neprijazno; ali to bodi vse pozabljen."

"Kaj čeljustaš!" seže mu Sodnik nevoljno v besedo, "povej hitro in na kratko, kar hočeš; saj dobrega tako nič ne bo."

"Dobrega, dobrega, če boš pameten, Andrej!"

Nato se ozre še ehkrat plaho okoli, potem potegne nekaj iz nedrja ter pokaže Sodniku:

"Ali poznaš še to podobo?"

Sodnik debelo gleda; imel je pred očmi čisto nov stotak.

"Odkod ti to?" vpraša ter ga ostro pogleda.

"Ta ni sam, še več ti jih lahko pokažem; taki smo zdaj mi, vidiš, Sodnik!"

"Vprašal sem te, odkod si to dobil."

"Le počasi, vse se ti pove, samo potrpljenja je treba."

"Kaj bi te vprašal, po poštenu poti nisi prišel do tega, to je gotovo."

"Po nepošteni tudi ne, samo pameten mora človek biti, kakor pravim; ukradeni ni, kakor si morebiti misliš, tudi s silo ni vzeto, ne z zvijačo. Kako bi bilo potem nepošteno pridobljeno!"

Sodniku se je začelo nekaj dozdevati; vendar rekel ni nič. Čakati je hotel, da se Nosan sam izpove. Ali to ni šlo tako hitro; Nosan naredi silno prebrisan obraz, pomežika s svojimi drobnimi mišjimi očmi ter začne:

"Vidiš, Sodnik, trdi časi so dandanašnji; preveč nas je na svetu; boriti se moramo za svoj živež, kolikor nam ga je treba, da nam sapa ne uide, kakor se kateri more. Z rezanico v glavi se ne pride daleč; pameti je treba in prebrisanosti. Z velike ceste je treba včasih kreniti na bližnjico; po gmovju in trnju se je treba plaziti, četudi si človek malo razpraska roke ali obraz, da druge prehit. Samo vdeti se mora za bližnjico. Zakaj pa ima človek pamet, da bi je ne rabil v svojo korist? Kdor si more zlahka služiti kruha, kaj bi se ubijal z veliko druhaljo kakor črna živina! Glej, jaz jih nekaj poznam, lahko bi ti jih imenoval, pa zdaj ti jih še nočem, ki so, ni še dolgo tega, sline požirali; zdaj žive kakor vrabec v prosu. Svoje raztrgane koče so podrli in sezidali so si hiše kakor gradove. Pogledaj, da ti enega imenujem, Borovčakovoga Martina, kako si je hitro opomogel. Ljudje ugibljejo in ugibljejo, nihče ni pravega ne ve, on se jim pa smeje. Pameten je bil, drugega nič; sreča mu je roko molila, on jo je prijel za roko, in zdaj je na trdnem. Vidiš, Sodnik, ti bi lahko ravno tako, samo da bi hotel. Vidim, da že težko čakaš, ne bom te predolgo prezal, torej naravnost: Našel se je mlad človek, prebrisan glava, da malo takih; on je pravi dobronik vseh, ki so brez svoje krivice zagazili v siromaštvo. — Bil je že v sedmi latinski šoli, ali veselilo ga ni čepeti za prašnimi knjigami; popustil je šolske klopi in je šel k vojakom. Ali tudi tu ni našel miru, pregrdo tu ravnaajo z ljudmi; molčati je treba in trpeti vsako krivico. Ko bi bil imel biti kaznovan za

Odlikovanje častnika

Vojni tajnik Stimson odlikuje z visokim odlikovanjem polkovnika F. G. Brinka za njegove zasluge, ki si jih je stekel na Daljnem vzhodu, Singaporu, na Javi in na Burmi.

radi neke nepremišljene, a resnične in pravične besede, je popustil vojaški stan in pobegnil; zdaj se potika po deželi in se skriva pri usmiljenih ljudeh. Večkrat so mu bili že na sledu, ali dobili ga niso in ga ne bodo. Srečen, pri komur potrkala on na duri, da naj ga vzame pod streho. Cesar ali kralj ne vem če plačuje tako kakor on vse, kar se mu da; bogastvo pušča povsod za sabo."

"To je," seže mu Sodnik, ki mu je to besedovanje že predolgo trpelo, v besedo; "ta človek denar dela."

"Ne tako glasno, saj ni treba, da bi vsak slišal, kar govoriva. Tako je, kakor praviš, Sodnik; bankovce dela."

"In kaj to meni pripoveduješ?" reče Sodnik ter vstane nemiren.

"Ostani, nu, ostani, kam se ti tako mudi? Ravno tebi to pripovedujem in upam, da mi boš še kdaj hvaležen, da sem prišel ravno k tebi."

"Kaj hočeš od mene?"

NAPRODAJ

Na East 32 St., dve niši, ena s 6 sobami, druga z 3 sobami. Cena \$2,200.

Hiša za dve družini, 10 sob, na East 71 St. — Cena \$5,600.

Hiša za eno družino, 8 sob, E. 76th St. — Cena \$4,200.

Dve hiši, vsaka za eno družino. East 78th St. — Cena \$5,600.

Na E. 47th St. hiša za 4 družine. — Cena \$3,800.

Za podrobnosti se zglasite pri

J. TISOVEC

1366 Marquette

blizu St. Clair Ave. in E. 55 St.

DELNO IZURJENI

STROJNI OPERATORJI

in neizkušeni težaki dobe delo v obrambni industriji.

PLAČA NA URO

Chase Brass & Copper Co.

1155 BABBIT RD.

Sedaj!

kupite U. S. vojne bonde, da pomagate vaši domovini in samim sebi.

Society for Savings
PUBLIC SQUARE

"Ne bodi kakor vihar, če hočeš, da se pogovoriva. Miren bodi in poslušaj, potem stori, kar se ti zdi."

"Meni se zdi, da sem te že predolgo poslušal."

"Kako? Saj ti nisem še povedal, pokaj sem prišel pravzaprav k tebi. Lahko si misliš, da tak človek ne more predolgo prebivati pod eno streho, ako noče, da ga zaslede. Zdaj se mora zopet preseliti in jaz sem ga pregovoril, da pride — k tebi."

"Zakaj ravno k meni?" reče Sodnik kakor prestrašen.

Nato Nosan nekoliko časa molči, kakor da bi prav ne vedel, kaj bi rekel; ali se pa morebiti ni upal povedati vsega, kar je mislil, da bi Sodnika ne oplašil. Reče mu torej:

"Zato, ker je ta kraj najbolj pripraven; pri Sodniku ga ne bo nihče iskal. Veš, tam v tvojem smrečju, tista koliba je kakor nalasč pripravljena za to. Tam ga naselimo, tja mu bomo nosili jedi in pijače in česar mu bo še treba. Ti samo molči in se delaj, kakor da bi nič ne vedel; za drugo bom že jaz skrbel."

Zdaj je Sodnik molčal; na

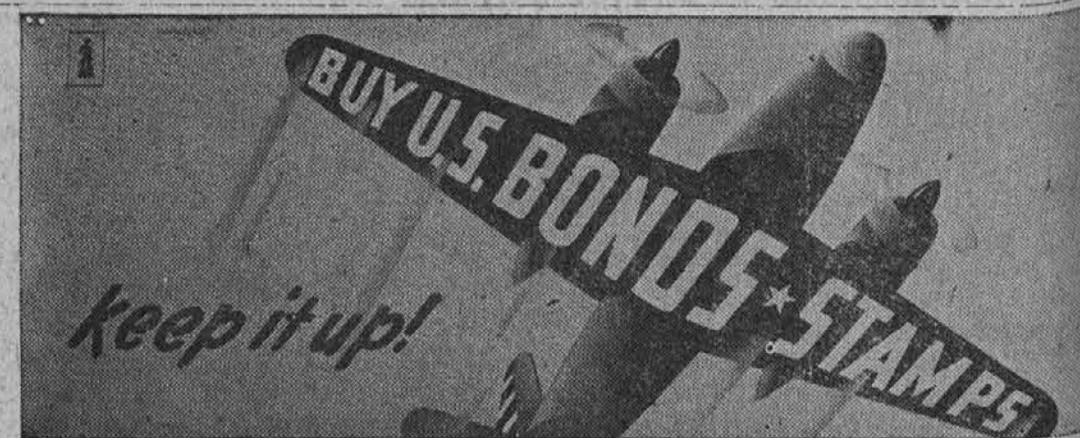
obrazu se mu je videlo, da se mu je vnel v prsih hud boj. Čez nekaj časa mu reče z resnim glasom:

"Nosan, ali veš, kaj mi svetuješ? Star si, menim, dovolj; tebi ni treba praviti, da je to veliko hudodelstvo in ostro prepovedano."

"Ostro prepovedano je res, in to tudi mora biti; kaj bi bilo, ko bi vsak smel kaj takega? Ali je pa to tudi hudodelstvo, pregreha, krivica, to je drugo vprašanje. Ako greš v hudi vročini lačen in žejen in spehan mimo velikega vinograda, kjer visi ti-soč in tisoč lepih, zrelih grozdov; sline se ti cede, ako se ti niso že popolnoma posušile; žive duše ni videti blizu; prepovedano je res, ali če sežeš po grozdu, če ga odtrgaš in pozoblješ, da si dušo privežeš — prepovedano je res, kakor pravim, ostro prepovedano; mož s puško v roki hodi po vinogradu — vendar te vprašam: Ali si storil kaj hudega? Ali se bo možu, ki ima toliko grozdja, kaj poznalo? In tebi je vendar pomagalo. Država, lepa reč, ali pa država tudi skrbi zate? Ali gane samo z mezinem, da bi ti

pomagala? V državi človek pravico, miru nihče ne moti, umreti. Koliko si storil ti zaniš mogel! Koliko si davkov! Kaj je ona ste? Ali bi ne bila nlost, pomagati ti z oslabel; in če tega ne je dolžna, ali nimaš vzeti si sam, kar je tvoje po božji in človeški? Če si prisvojil si pomagaš zopet na sam te, komu boš storil Ali bo to tvojega sosa lo? Vem, kaj mi hočeš vrniti: Kaj bi pa ti vsak to storil? Prijate to ne zgodi, zato je ni se ne boj. Vsak tega re; kdor pa more, ta je ako tega ne stori. T kakor neko posojilo: država jemlje tako na od svojih državljanov, sila; kadar si opomora pa brani povrniti zopet kar si vzel na posodo, pekla vest. Bodi torej Sodnik, in ne odganj ki se ti ponuja, mori zadnjikrat."

(Daje prihodnj)

MI DAJEMO IN IZMENJAVAMO EAGLE ZNAMKE

THE MAY CO.

Pripravljeni iti zopet v šolo

Mode, ki jih vsa dekleta ljubijo!

plaid bobby suits

Dveh komadov, z prišitimi žepi na vrhnjem delu, in nabranimi krili. Obleke so iz finega gingham blaga (ki ugaja materam) v rdečih ali modrih plaid barvah. Mere 7 do 14.

2.25

coat-and-leggings

"Reefer-type" suknja ima ovrtnik in obšive okrog žepov iz zameta. "Leggings" z "zipperji" pri gležnjih so podložene. Toplo blago (60 odstot. predelane volne, 40 odstot. rayon), v royal, rjavi in rdeči barvi; mere 7 do 10.

10.95

DEKLISKI ODDELEK . . . DRUGO NADSTROPJE

ZA KINDERGARTEN SKUPINO!

Dekliška nabrana krila

2.25

Nabrana okrog in okrog in z gumbi pritrjena naramnicam! Iz močnega blaga, ki je 55 odstot. volneno in 45 odstot. rayon. Temno modre, rjave, rdeče, zelene in navadne barve; rdeče in modre v plaid barvah. Mere 3 do 6 1/2.

Vse volneni Slipon jopiči, 2.25

OTROSKA OPRAVA . . . DRUGO NADSTROPJE

Deške hlačke z podlago

1.65

Z žepi ob bokih in na iz enakega blaga, da dajo kot za odrasle flanele ali corduroy v rjavi, temno modri barvi, z prilegajo okrog pasu. Mere 2 do 6 1/2.

Cotton Broadcloth 1.25

"Boy Blue" šolski čevlji

Izključno pri The May Co. Močno delani iz trdnega usnja v raznih vzorcih, ki jih dečki zahtevajo. Wing-tip, straight-tip, in močasn vrste, tan, črna in drugega usnja. Umerjeni po X-ray.

3.85

DESKI ČEVLJI . . . DRUGO NADSTROPJE

Rjavi in beli Oxfords

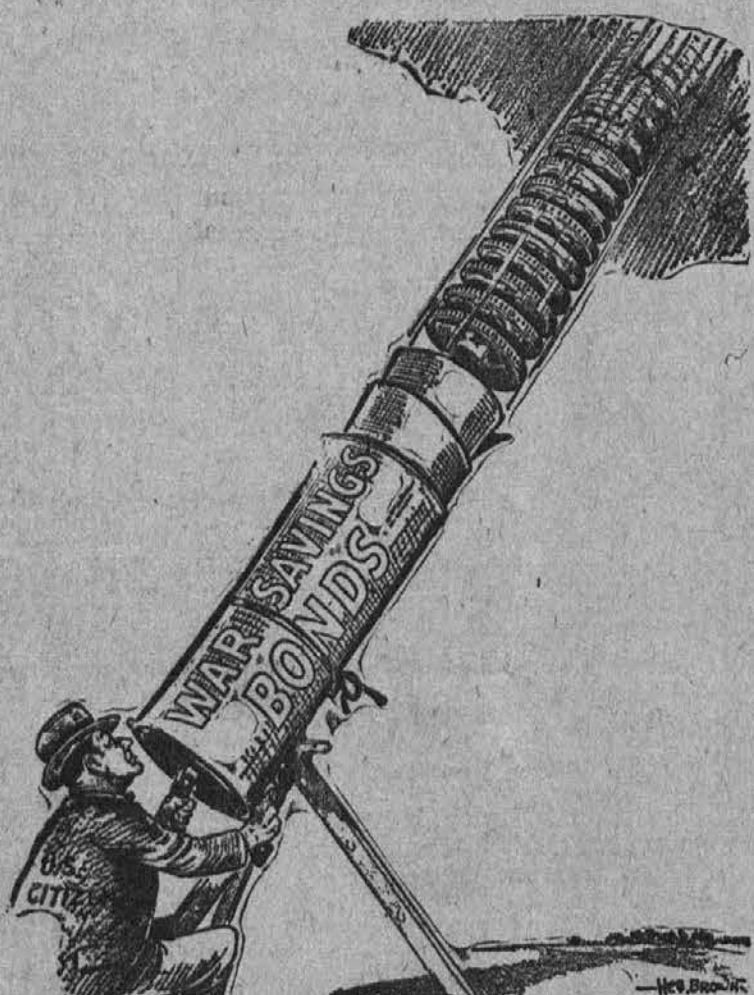
Prva izbira vseh deklic za nošo z slacks in navadno opravo.

"Saddle Oxford" z gumijastimi podplati. Mere 4 do 10.

"Moccasin Tie" z gumijastimi podplati. Mere 4 do 9.

OTROSKI ČEVLJI . . . DRUGO NADSTROPJE

Get Your Gun!

—From Akron (Ohio) Beacon-Journal